

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY
B.A. Programme 5th Semester Examination, 2022-23

SANGDSE01T-SANSKRIT (DSE1)

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.*

SECTION-A

1. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समाधेयाः। 2×5 = 10
- (क) रुद्रस्तुतिः कस्य वेदस्य कस्मिन् अध्याये वर्तते ?
- (ख) रुद्रशब्दस्य किं निर्वचनम् ? कश्च रुद्रशब्दस्य अर्थः ?
- (ग) 'नमस्ते रुद्र मन्यवे' इत्यत्र मन्यवे इति पदस्य कोऽर्थः ? तस्य इषवे कथं नमः क्रियते ?
- (घ) रुद्रदेवस्य शरीरं कीदृशम् ?
- (ङ) रुद्रदेवः ताम्रः इति कथमुच्यते ?
- (च) रुद्रदेवः कथं नीलग्रीव इत्युच्यते ?
- (छ) 'कपर्दी' इति पदस्य कोऽर्थः ? रुद्रः कथं कपर्दी उच्यते ?
2. अधोलिखितयोः एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम् – 10×1 = 10
- (क) शुक्लयजुर्वेदस्य रुद्राध्यायमनुसृत्य रुद्रदेवस्य स्वरूपं वर्णयताम्।
- (ख) शुक्लयजुर्वेदस्य रुद्राध्याये रुद्रदेवस्य स्तुतिः यथा कृता सा संक्षेपेण लेख्या।
3. यथेच्छं मन्त्रद्वयं व्याख्येयम् – 5×2 = 10
- (क) नमस्ते रुद्र मन्यव उत त इषवे नमः।
बाहुभ्यामुत ते नमः॥
- (ख) शिवेन वचसा त्वा गिरिशाऽच्छावदामसि।
यथा नः सर्वमिज्जगदयक्ष्मं सुमना असत्॥
- (ग) असौ यस्ताम्रो अरुण उत बभ्रुः सुमङ्गलः।
ये चैनं रुद्रा अभितो दिक्षु श्रिताः सहस्रशोऽवैषां हेड ईमहे॥

SECTION-B

4. यथेच्छम् एकस्य उत्तरं प्रदेयम् – 10×1 = 10
- (क) बृहदारण्यकोपनिषदः चतुर्थब्राह्मणमाश्रित्य आत्मस्वरूपं लिख्यताम्।
(ख) उपनिषदित्यस्य कोऽर्थः ? बृहदारण्यकोपनिषदः भवत्पाठ्यमनुसृत्य उपनिषदः महत्त्वं वर्णयताम्।
5. अधोलिखितेषु यथेच्छं द्वयं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च व्याख्येयम्। 5×2 = 10
- (क) येनाहं नामृता स्यां किमहं तेन कुर्याम्।
(ख) अथ मर्त्योऽमृतो भवत्यत्र ब्रह्म समश्नुते।
(ग) अन्धं तमः प्रविशन्ति येऽविद्यामुपासते।

—x—